

- analysis and design. = *Journal of Information Science*, 5. köt. 5. sz. 1983. p. 153–167.
- [5] BLAIR, D. C.—MARON, M. E.: An evaluation of retrieval effectiveness for a full-text document-retrieval system. = *Communications of the ACM*, 28. köt. 3. sz. 1985. p. 289–299.
- [6] BOUZEGHOUB, M.—GARDARIN, G.: The design of an expert system for database design. = *New Applications of Data Bases*, Ed.: GARDARIN, G.—GELENBE, E., London: Academic Press, 1984. p. 203–223.
- [7] BROOKS, H. M.: Information retrieval and expert systems — approaches and methods of development. = *Intelligent Information Retrieval, Informatics 7*, Proceedings, Ed.: JONES, K. P., London: Aslib, 1983. p. 65–75.
- [8] CHOW, D.—YU, C. T.: On the construction of feedback queries. = *Journal of the ACM*, 29. köt. 1. sz. 1982. p. 127–151.
- [9] CHRISTODOULAKIS, St.—FALOUTSOS, Ch.: Design considerations for a message file server. = *IEEE Transactions on Software Engineering*, SE-10. köt. 2. sz. 1984. p. 201–210.
- [10] DEFUDE, B.: Knowledge based systems versus thesaurus: an architecture problem about expert system design. = *Research and Development in Information Retrieval, Proceedings of the 3rd BCS and ACM Symposium*, Ed.: van RIJSBERGEN, C. J., Cambridge: Cambridge University Press, 1984. p. 267–280.
- [11] ERCEGOVAC, Z.: Knowledge-based expert systems: A profile and implications. = *National Online Meeting, Proceedings*, Ed.: WILLIAMS, M. E.—HOGAN Th. H., 1984. p. 39–46.
- [12] GEBHARDT, F.: *Dokumentationssysteme*, Berlin: Springer, 1981. p. 331.
- [13] GEBHARDT, F.: Die Brauchbarkeit von gekürzten Texten und von Text-Signaturen für das Information-Retrieval, St. Augustin: GMD (Arbeitspapiere der GMD 125.), 1985. p. 23.
- [14] HJERPPE, R.: What artificial intelligence can, could and can't, do for libraries and information services. = *7th International Online Information Meeting*, Oxford: Lerner Information, 1983. p. 7–25.
- [15] HOOVER, R. E. Ed.: *Online search strategies*, White Plains, N. Y.: Knowledge Industry Publications, 1982. p. 345.
- [16] KESSELMAN, M.—PERRY, I.: What online searchers should know about indexing and what indexers should know about online searching. = *National Online Meeting, Proceedings*, Ed.: WILLIAMS, M. E.—HOGAN, Th. H., 1984. p. 141–148.
- [17] LUCEY, J.: A proposal for simplifying access to controlled vocabulary files. = *Online '83 Conference Proceedings*, Weston, Conn.: Online, 1983. p. 177–182.
- [18] MARCUS, R. S.—REINTJES, J. F.: A translating computer interface for end-user operation of heterogeneous retrieval systems. I. Design. II. Evaluations. = *Journal of the American Society for Information Science*, 32. köt. 4. sz. 1981. p. 287–303. és p. 304–317.
- [19] MEADOW, Ch. T.—HEWETT, Th. T. et al.: A computer intermediary for interactive database searching. I. rész: Design.; II. rész: Evaluation. = *Journal of the American Society for Information Science*, 33. köt. 5. sz. 1982. p. 325–332. és 33. köt. 6. sz. 1982. p. 357–364.
- [20] POLLITT, A. St.: End-user touch searching for cancer therapy literature — a rule based approach. = *Research and Development in Information Retrieval, 6th Annual International ACM SIGIR Conference*, Ed.: KUEHN, J. J., ACM SIGIR Forum, 1983. 17. köt. p. 136–145.
- [21] POLLITT, A. St.: A "front-end" system: an expert system as an online search intermediary. = *ASLIB Proceedings*, 1984. 36. köt. p. 229–234.
- [22] SHOVAL, P.: Knowledge representation in consultation systems for users retrieval systems. = *Application of Mini- and Micro-Computers in Information, Dokumentation and Libraries, Proceedings*, Amsterdam: North-Holland, 1983. p. 631–643.
- [23] WALKER, D. E.: The organization and use of information: contributions of information science, computational linguistics and artificial intelligence. = *Journal of the American Society for Information Science*, 32. köt. 5. sz. 1981. p. 347–363.
- [24] WANG, Y. Ch.—VANDENDORPE, J. et al.: Relational thesauri in information retrieval. = *Journal of the American Society for Information Science*, 36. köt. 1. sz. 1985. p. 15–27.
- /GEBHARDT, F.: *Querverbindungen zwischen Information-Retrieval- und Experten-Systemen*. = *Nachrichten für Dokumentation*, 36. köt. 6. sz. 1985. p. 255–263./

(Szöllősy Éva)

Az OCLC mikroszámítógépre alapozott retrospektív konvertáló szolgáltatása

Ez az újszerű és gazdaságos megoldás vonzó lehet azoknak a könyvtárosoknak, akik katalógusuk retrospektív konvertálását tervezik. Az *OCLC Newsletter* szerint a mikroszámítógépre alapozott szolgáltatás sok előnnyel jár: az OCLC online központi katalógusa a világ legnagyobb ilyen jellegű adatbázisa (mintegy 11 millió bibliográfiai rekordot tartalmaz), s a nagyobb adatbázisban a találatok

aránya is nagyobb; a rekordok teljes OCLC MARC-formátumúak, nincsenek rövidítve; szinte valamennyi címfej AACR2, illetőleg vele kompatibilis formában található; a konvertált címeknél feltüntetik azoknak a könyvtáraknak a jelét, amelyek állományában megvan a kérdéses mű; a könyvtárak saját, helyi jelentőségű adatokat is beépíthetnek a konvertált rekordokba.

A mikroszámítógépes szolgáltatást olyan könyvtáraknak ajánlják fel, amelyeknek legalább 20 000 konvertálható címük van. Az OCLC a szerződő könyvtáraknak 50 000 címenként térítési díj nélkül kölcsönöz egy-egy IBM személyi számítógépet (kb. 6 havi időtartamra).

A konvertálható címek keresési kulcsának és helyi adatainak hajlékony lemezre való konvertálása céljából a könyvtárak személyi számítógépet használnak, a lemezeket elküldik az OCLC-nek. A keresési kulcsokat ugyanolyan formátumban kell rögzíteni, mintha azok az OCLC rendszerében használatos terminálon készülének. Az OCLC a keresési kulcsokat a következő sorrendben kéri: OCLC-nyilvántartási szám, a Kongresszusi Könyvtár katalóguscédula-száma, ISBN, ISSN, címadatok, szerzői és címadatok. A beérkezett hajlékony lemezeket szalagra másolják át, ezeket hasonlítják be az online központi katalógusban. Találat esetén az adott rekordot rámásolják az OCLC-MARC szalagra, beolvastva a könyvtár helyi adatait is. Az OCLC rávezeti a dokumentum tulajdonosának hárombetűs azonosító jelét az online katalógus rekordjára. A rendszerben részt nem vevő könyvtárak számára az OCLC egy "csak mágnesszalagos" szolgáltatást kínál.

Ha egy keresés tíznél nem több találatot ad, az OCLC valamennyi találat keresési adatait kinyomtatja, a hajlékony lemezen található helyi adatokkal, valamint a találatok rövidített rekordjával együtt, hogy a szerződő könyvtár áttekinthesse őket. Így a könyvtár bármelyik rekordot lekérheti az OCLC-nyilvántartási szám és a helyi adatok begépelésével. Tíznél több találatnál ezeket a rövidített rekordokat nem kapjuk meg. Ha a szerződő könyvtár tagja az OCLC rendszerének, akkor a tételeket a saját házi termináljára is lehívhatja. Ha nem tagja a rendszernek, akkor ezekhez a rekordokhoz az OCLC online retrospektív konvertáló szolgálata révén juthat hozzá.

Csak azokért a keresésekért kell fizetni, amelyek egy-egy találatot eredményeznek. Az OCLC vizsgálatai átlagosan 91,2%-os találati arányt állapítottak meg (a keresett tételek ilyen hányada volt meg az adatbázisban). A többszörös találatok aránya 1,5% volt, 7,3% esetében pedig eredeti beviteli adatokra van szükség.

/Information Hotline, 17. köt. 1. sz. 1985. p. 2–3./

(Mándy Gábor)

EUSIDIC

Az Eusidic (*European Association of Information Services; Információs Szolgáltatások Európai Egyesülete*) nemzetközi fóruma az információ előállítói-nak, "host"-jainak és felhasználóinak, továbbá mindazoknak, akik érdekeltek az információ elektronikus kezelésében, előállításában és terjesztésében. Az Eusidicnek ma 18 európai ország mintegy 200 szervezete a tagja, ezenkívül kilenc más országból vannak társult (associated) tagjai. Vezető szerve az Eusidic Tanácsa, ebben jelenleg osztrák, belga, olasz, luxemburgi, holland, norvég, svéd, svájci, brit és jugoszláv tagok tevékenykednek. A tagokat az Eusidic saját elektronikus postaszolgálata köti össze. A legújabb fejlemény a *Newsidic* című elektronikus hírlevél, amely naprakész információkat ad az Eusidicről, valamint más kapcsolódó témákról, aktuális kérdésekről közöl technikai információkat. Az Eusidic konzultációt biztosít olyan időszerű in-

formációkezelési témákkal kapcsolatban, mint pl. a személyi adatok védelmére hozott szabályok, az adatok nemzetközi áramlása vagy az irodagépesítés új eredményei. Munkálatok folynak az elektronikus információcsere "törvénykönyvének" (szabványainak) kidolgozására.

Az Eusidic *szolgáltatásai*: ingyenes panasziroda, szaktanácsadás az adatbázis-hozzáférhetőséggel kapcsolatban, részvétel az európai információs politika kidolgozásában, kapcsolattartás a 18 forrástájékoztató központot (referral centert) magába foglaló *Eusiref* hálózattal, összeköttetés más tagországok szervezeteivel, az említett elektronikus posta révén.

/Information Retrieval and Library Automation, 21. köt. 7. sz. 1985. p. 6–7./

(Mándy Gábor)